

in svobodo svojih zatiranih bratov in sester je v srce segajočem in z burnim odobravanjem sprejetem govoru osvetlila barbarska zločina, ki jih počenjajo te največje kukavice na nedolžnih familijah in njih imetju.

Po stvarnih in z dokazi podprtimi izvajanjih g. Mikuletiča o krivicah, ki se nam gode od italjanskih oblasti in hočejo prizadjeti od Nemcev na Koroškem in v radgonskem okraju, je po predlogu dr. Šalamuna sprejela množica, ki je kljub došli plohi vstrajala do konca, z viharnim odobravanjem prečitane resolucije, ki se v glavnem glase:

1.) Zborovalci, zbrani na protestnem shodu v Ptuj, dne 25. julija 1920 kar najodločneje protestirajo proti nameravani opustitvi demarkacijske črte med cono A in B na Koroškem in še enkrat slovesno in glasno izjavljajo centralni in deželni vladi, da se krivični zahtevi po odpravi demarkacijske črte ne uklonijo. Mi stojimo za koroškimi brati kot en mož — ena armada, pripravljena tudi s silo braniti naše svete, starodavne pravice — za to vlada, ne udaj se, na ukloni se, kajti ves narod stoji složen, edin za teboj!

2.) Zahtevamo, da se odvzame Italiji poverjeni mandat zasedbe našega ozemlja po italjanskih četah, zahtevamo, da morajo italjanske čete izprazniti naše zasedeno ozemlje in zahtevamo, da isto zasedejo naše čete ali jih nadomeste antantne čete, med katerimi pa morajo biti zastopane tudi naše.

3.) Zahtevamo plebiscit za vse zasedeno ozemlje. Z našimi trpečimi brati v solnčni Goriški, skalnati Primorski ter kršni Dalmaciji pasočustvujemo najglobokejše ter jim kličemo: Vstrajajte! Tudi Vam zasije zora osvoboditve! Nismo in ne bomo pozabili na Vas! Nekulturna barbarstva italjanska pa se sama obsojajo. Centralno vlado pa pozivamo, da energično zahteva zadoščenje za barbarska dejanja, za povzročeno škodo pa povračilo v polnem obsegu.

4. Protestiramo proti zahtevanemu odstopu Radgone, posebno pa proti izpraznitvi tega mesta, dokler Nemci ne izpolnijo vseh pogojev, ki jih vsebuje mirovna pogodba.

Železniška proga Pragersko-Čakovec-Kaniža.

Pod tem naslovom slika pisec v št. 30. Vašega lista sedanje železniške razmere na omenjeni progi in jih primerja z razmerami pred preobratom. Na to podajam le kratko pojasnilo.

Železniška proga Pragersko-Čakovec-Budimpešta je bila pred preobratom proga prve vrste, ki je vezala drugo glavno mesto monarhije in skoro celo zapadno Ogrsko z jugozapadom. Tržaški in tudi reški svetovni trg, vsa naša, italjanska in francoska letovišča, kakor tudi ona na Koroškem in posebno na Tirolskem ter v Švici so obiskovali Madjari preko te proge; imeli smo torej poleg živahnega lokalnega prometa tudi močen meddržavni osebni promet. Madjarom ni zazadoščala le ena pot do morja, pridno so uporabljali tudi drugo — Južno železnico, ki je v to svrhu konkurirala z državno in in dajala v osebni, posebno pa v tovarnem prometu vse mogoče tarifčne in prevozne ugodnosti. Poleg tega je skrbela bivša monarhija za Nemce in je v nemškonacionalne svrhe potrošila vse, da je zadovoljila svoje stebre mosta k Jadrani; zato tudi ni pozabila oporišča Ptuj, ter mu je dala z matico Mariborom zveze, kakoršnih Ljubljana ni imela (recimo Ljubljana-Zagreb-Kranj-Kamnik.) Take vlakovne zveze je država zahtevala od podjetja Južne železnice in je tudi deloma subvencionirala. Južna Štajerska je poleg tega preskrbovala Gradec in Dunaj s poljskimi pridelki ter živino in (tudi to je pospeševalo promet na naši progi: Imeli smo res živahen osebni, pred vsemi pa tovarni promet in ne čudim se, če se temu ali onemu zahoče po časih, ki se ne bodo več vrnili. Proga je postala železna pot druge, oziroma, dokler se ne otvori promet z Ogrsko, pot zadnje vrste. Naša in koroška

proga sta postali iz svetovnih železnic lokalne proge kot n. pr. proga Špilje-Ljutomer. Mi vozimo za enkrat v končnico, odkoder se vračamo brez vsake nadaljne zveze. Prometa z Ogrsko, za katerega je Južna železnica že nešteto krat prosila, pa država ne dovoli in moramo voziti na primer antantne živilske vlake iz Trsta preko Semeringa v Budimpešto. Ker gravitira Medjimurje proti Zagrebu — svoji politični centrali, in vsled splošne stagnacije v trgovini ima pa ta proga tudi malenkosten lokalni tovarni promet. Na celi 90 km dolgi progi prevozimo na dan približno 700 ton tovora v obeh smereh. Od tega odpade 300 ton na ormoški premog in približno 150 ton na prazne vozove. Cela proga ima torej ostalega tovarnega prometa dnevni 250 ton, to je približno 10 vozov za 9 postaj ali 1 voz za postajo in dan. Žalostna številka, ki nam najbolj jasno govori o našem trgovstvu, industriji in obrtništvu. Tu ni kriva železnica, ki bi rada izrabljala svoje osobe in vlačno silo strojev. Iz teh razlogov je pa tudi osebni promet jako slab in bi se Južni železnici že obstoječa vlakovna para le tedaj izplačala, če bi bila na celi progi tako polna, kot sta včasih med Pragerskim in Ptujem. Ker je torej tovarni promet — vir dohodkov — na omenjeni progi takorekoč na mrtvi točki, pri osebni prometu pa so imele železnice vedno in imajo tudi danes izgubo, se ne more od Južne železnice kot privatnega podjetja več zahtevati. Ker Južna železnica ne more več žrtvovati, država pa ji je vsako podporo odrekla, nam ne preostane torej drugo, kot upanje na boljše vlakovne zveze po otvoritvi prometa z Ogrsko, od katerega si pa jaz ne obljubim mnogo. Pripomnim, da je potrebno ukrenjeno, da se zboljšajo zveze z vlaki glavne proge, opozarjam pa ob enem na zopet nam pretečo premogovno krizo v zimski sezoni, kajti premogovniki zalagajo Južno železnico tako pičlo, da si v poletni dobi ni mogla napraviti zaloga. Vse to pa urejujejo državne oblasti.

Tancig.

Gospodarstvo.

Izvoz vina.

Piše: Franjo Rudl.

V številki 28 z dne 15. julija 1920 „Slov. Gospodarja“ piše g. Robert Košar pod omenjenim naslovom jako važen članek. Pozdravljam njegove besede in izjavljam, da je bila naredba radi prepovedi izvoza vina letnikov 1918 in 1919 v resnici nesrečna poteza, katera se da težko popraviti.

Torej nam je treba zanaprej pravega veščaka o vinogradništvu in izvozu vina pri centralni vladi, pri tisti zeleni mizi, kjer se kujejo razne naredbe in zakoni.

Drugič je treba, da se centralna vlada ozira na naša mnenja in poročila iz vinogradniških in kletarskih krogov. Veščak pri vladi je soodgovoren za vse nove naredbe, vsled katerih trpi naš slovensko vinogradništvo.

Vino za izvoz v inozemstvo naj se postavi pod javno kletarsko strokovnjakovo kontrolo, posebno kar se tiče kakovosti in množine. V korist poštenega imena našega slovensko-štajerskega vina, oziroma občno „slovenskega vina“, je dobra naredba v bodoče v trgovskem smislu nekaj tako važnega, da se navadni človek tega niti ne zaveda. Kontrola izvoznega vina mora priti pod oblast kletarskega nadzornika in dveh svetovalcev-pridelovalcev. Imeti mora cilj, da slabo vino sploh ne sme preko meje, da se tako ohrani dobro ime našega slovenskega vina. Potem je treba pri takem uradu organizirati vinske poskušnje naših domačih vin. Pri takih strokovnih poskušnjah je treba, da pridejo vinogradniški in kletarski veščaki do sporazuma in temeljite preiskušnje.

Naredba kontrole izvoznega vina naj se posebno upelje za kletarstva, katera se stalno pečajo z izvozom vina. Skrbeti bo treba, da se slabo vino poboljša s sladkorjem in da se spravi na normalno kakovost. Ta urad

mora v slabih letinah preskrbeti slovenskim vinogradnikom dovolj sladkorja. Predpriprave za izvoz starega vina so že zamujene. A temeljito se moramo pripraviti, da ne zamudimo izvoza novega vina letošnjega leta in da stopimo s temi pripravami v trgovsko tekmo. Graška Zadružna zveza — „Landes-Musterkellerei des Verbandes der landwirtschaftlichen Genossenschaften in Steiermark“ je bila v zadnjih letih ena najboljših odjemalk naših vin. Dajmo za bodoče iskati stike s podobnimi podjetji, ker po posameznih polovnjakih, kakor poprej, ne moremo več vina pošiljati posameznikom in sicer radi previ-soke tovarnine, carine in drugih različnih ovir, vsled katerih se vsak liter vina pri prometu v malem preveč podraži. Čital sem, da pri današnji slabi nemški valuti Italijani in Ogrji spravljajo na Dunaj vino z 11 stopinjami po 31—32 K nemškoavstrijsko veljave. Če je to istina, potem je naša tekma pri starem vinu sploh nemogoča. Treba pa je predpriprave za izvoz novega vina, katero še nima cene in še zori v vinskih gorinah.

Ali ne bi kazalo, da bi naše zadrage poiskale na Češkem, v Nemčiji, Poljski, Nizozemski in drugih severnih deželah novih odjemalcev za naša izborna vina?

Dopisi.

Damska kapela Lira v kavarni Balkan. Od 1. avgusta naprej koncertira v kavarni Balkan prvovrstna damska kapela „Lira“ pod vodstvom g. kapelnika Stiasny. To damsko kapelo se je posrečilo na njenem potovanju skozi Jugoslavijo za nekaj tednov angažirati, za kar bo ptujsko občinstvo g. kavarnarju Vučaku gotovo hvaležno, ter ga nagradilo z najmnogobrojnejšim obiskom.

Zahvala. Ob enem se zahvaljuje ptujski Sokol br. Štefanu Horvatiču, mizarskemu mojstru v Ptuj, za podeljeni les za sandoline v vrednosti 120 K in br. Aleksandru Mlakerju za dejansko in požrtvovalno podporo pri izgotovitvi treh sandolinov.

Sandolinov v tukajšnjem kopalšču se smejo posluževati le člani Sokola, ki se izkažejo z legitimacijo, katere dobe pri društvenem tajniku. Vsaka zloraba se bode zasledovala.

Ptujski Sokol se zahvaljuje gč. Šentjurčevi za podaritev kroja in g. Golobu, trgovcu na Polenšaku, za podaritev zneska po 60 K kot odškodnine za najdeni kovček in g. Gajserju za podaritev zneska po 10 K.

Sokolski izlet mariborske župe, ki se vrši v Guštajn na Koroško v nedeljo, dne 8. avgusta t. l. obeta biti nad vse veličasten. Za udeležence tega zleta vozi poseben vlak zjutraj iz Središča, ki se vrača zvečer istega dne nazaj do Središča, in imajo vsi, kateri se izkažejo s tozadevno sokolsko legitimacijo, polovično vožnjo. Kdor reflektira na obed, naj prijavi to svojemu sokolskemu društvu najpozneje do 31. t. m. Za članice in članetelovadce je ta izlet obvezen.

Sokolska slavnost v Guštanju na Koroškem. Po pripravah soditi, bo dne 8. avgusta t. l. ob priliki prvega zleta Mariborske Sokolske Župe na Koroško v Guštanju zares velik Sokolski nastop. Udeležila se ga bodo gotovo vsa bratska društva. Mariborska Sokolska župa, pa tudi druga društva iz oddaljenejših krajev se že sedaj prijavljajo, tako da se že lahko sedaj računa na 4000 gostov. Število pa raste od dne do dne. Posetili bodo to prireditve tudi mnogi odlični bratje Ljubljanskega Sokola; ni izključeno, da ne odpošlje tudi Zagrebški Sokol svojo deputacijo na ta zlet. Za vsa društva, katera do vstevši 6. avgusta prijavijo število svojih udeležencev „Sokola Guštanj“, bo že v naprej preskrbljen skupen obed po ugodnejših cenah, kjer bo izostalo vsako prerivanje in bo vsak lepo postrežen. Priprave se zelo lepo nadaljujejo, kar nam obeta izvenreden užitek pri slavnosti. Vozili bodo posebni vlaki. Poskrbljeno je vseh ozirih zelo dobro, kar je ob takih velikih prireditvah velikega pomena. Štajerci,